

K R O N I E K EEN REDEN OM ZICH AAN TE KLEDEN

Het gebeuren

In Brussel is er een fusie op til tussen het Brussels Kamertoneel en het Kaaitheater. Nadat eerst Mark De Wit als opvolger voor Rudi Van Vlaenderen aangezocht was, verkoos het BKT een samensmelting met het productieplatform van Kaai. Hugo Degreef wordt artistiek leider van de nieuwe structuur, die al een concretisering krijgt via samenwerking in de nieuwe Needcompany productie. Jan Decorte is terug van weggeweest: de Beurschouwburg trekt Jan Decorte en Cie aan als vast gezelschap. Om het nieuwe publiek te laten aansluiten bij waar het een jaar geleden ophield, worden de eerste twee producties uit de Aids-trilogie (*Het Stuk Stuk* en *In Ouderussendoor*) hernomen. Ook worden faciliteiten verleend voor een projectschool. Ronnie Commissaris kreeg de Thaliaprijs voor zijn regie van *Het huis van Bernarda Alba* in de KVS. Uitgeverij Hoste, bij monde van

de jury (Ingrid Vander Veken, Bert Parloor, Hugo Meert), loofde "de opvallend sobere en tegelijk aangrijpende" encenering. Commissaris beweegt zich, anders dan veel collega's, bijzonder soepel in het theatergebeuren: hij begon bij het Ro-theater, was twee jaar verbonden aan het NTG, kreeg samen met Dirk Buyse de artistieke leiding over het BKT, eenzelfde functie die hij daarna bij Theater Vertikaal bekleedt. Als free-lancer registreerde hij afgelopen seizoen *Stalin* (RVT) en speelde in NTG, KVS en de Korrekelder. Het Theaterfestival overleefde de putch van de zakelijke directie. De jury (negen leden, waaronder drie Vlamingen) nam het niet dat een zakelijk leider zich kwam bemoeien met artistieke aangelegenheden (zoals de jury-samenstelling zelf) en ging in staking. Solidair nam Frie Leysen onslag uit de Raad van Bestuur van het festival. Uiteindelijk werd een compromis bereikt, en kon de selectie van belangrijkste pro-

dukties toch in Rotterdam getoond worden: dat zijn *Oorlog* (De Trust), *De laatsten der onverstandigen* (Art en Pro), *Nachtwake* (Zuidelijk Toneel/BMC), *De Meeuw* (BMC), *Wittgenstein Incorporated* (Kaai), *Gesprekken over Goethe* en *Vrijdag* (Toneelgroep Amsterdam), *Kras* en *Bouwmeester Solness* (Discordia). Het Theaterfestival gaat ook gepaard met een prijzenregen. De Vlaamse actrice Els Dottermans zat tussen de gelauwerden met een Colombina (beste vrouwelijke bijrol) voor Nina in *De Meeuw* van BMC. Ook Wim Meeuwissen werd geprijsd voor zijn regie van *De Sapeurloot* (Zuidelijk Toneel/De Verrukking).

In Memoriam. Scenograaf Andreï Ivaneanu, 53 jaar, sinds 1972 ontwerper bij talloze grote en kleine gezelschappen. Herwig Hensen, 72 jaar, auteur van een hele reeks stukken, waaronder het historische *De rattenvanger van Hameln*, lesgever dramaturgie aan het Hritcs. Marcel De

Bie, 52 jaar, acteur en huisregisseur aan het Koninklijk Jeugdtheater. Luk Willekens, 37 jaar, acteur bij het KJT. Anton Peters, 65 jaar, acteur-regisseur bij o.a. KVS, KNS en BRT; oprichter van het Cyrano-theater. Een publieksenquête bij zeven Antwerpse theaters (Singel, CCBerchem, Zwarte Komedie, KNS, Appeltje, Echt Antwerps Theater, Raamteater) onderzocht de sociale en geografische achtergrond van de theaterbezoeker. De meerderheid van het publiek bestaat uit vrouwen (55%), best vertegenwoordigde leeftijdsklasse is 25-34jaar, het opleidingsniveau ligt meestal in de buurt van het hoger onderwijs, drie vierde van het publiek wordt gerecrueteerd uit het Antwerpse. Opvallend nog: 65,3% van de Singelrespondenten is jonger dan 35 jaar, KNS, Raamteater en Appeltje trekken daarentegen vooral ouder publiek aan. Atlas van het Antwerps teaterbezoek, 150 fr., SESO, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen.

Gelezen

"Er is geen gezelschap (in Vlaanderen, n.v.d.r.) waar ik bij zou willen zijn. Ja, de Blauwe Maandag, maar dat is ook half. Met Luk Perceval wil ik heel graag werken. Maar bij de grote gezelschappen in Vlaanderen zeker niet. Daar moet ge komen werken van tien tot vijf en dan hebben wij verplicht, van de vakbond uit, van één tot twee pauze en als ge nou toevallig om één uur net goed gaat met die ene scène waar je al weken op zit te wroeten, ach nee, daar moet dan een afgevaardigde van de vakbond bij of dit wel kan, en dat ze dan straks een half uur eerder stoppen. Ze verdienen geld zoals elk normaal mens geld verdient, maar het is toch geen normaal vak!" Chris Nietvelt in 'De vrouwelijke Hamlet', gesprek met Martin Schouten, in *De Volkskrant*, 25/8/89, p.5.

"België werd Mortier te eng. De lokroep van Salzburg, Mozart en de turbulente jaren ne-

gentig die zich in Midden- en Oost-Europa aankondigen, was te sterk. Wie gisteren op de perskonferentie Mortier in een paar zinnen de redenen van zijn vertrek hoorde formuleren, voelde aan dat België hem niet meer boeide. (...)Tobback en Leysen hebben, zo verklaarden ze gisteren, geen poging ondernomen om Mortier van gedacht te doen veranderen. Beide Real-politici wisten allicht dat ze Mortier weinig, hooguit geld, konden bieden. Daarmee kun je wel charlatans en bureaucraten, maar geen bevlogen opera-directeur blijvend lijmen. Hoe dicht 1992 nadert en hoe minder er van het IJzeren Gordijn overblijft, des te kleiner wordt België en des te groter dreigt de landelijke verveling te worden." Paul Goossens, 'Een opera-directeur vertrekt', in *De Morgen*, 30/8/89.

"Jan Ritsema is een boksoach; tijdens de repetities roept hij altijd maar 'Nee!' tot hij eindelijk een keer 'Ja!' zegt. Oplossen moet je zelf vinden.

Daarom weet ik nu wanneer ik het goed of fout doe. *Wittgenstein* bevat geen enkele ironie, geen enkele relativering, het is de grootst mogelijke ernst. Daar ben ik blij om. In Nederland heerst nog steeds het Festival of Fools-syndroom: op een gegeven moment moet het leuk worden..."

Johan Leysen, 'Verdriet laten zien heeft niets met techniek te maken, het overkomt je' in *NRC*, 31/8/89.

"Mijn plicht is om te doen waar ik van hou. Ik zet me met deze voorstelling (*De Meeuw*, n.v.d.r.) ook niet af tegen andere interpretaties. In Vlaanderen hebben we gelukkig geen theatertraditie, zoals in Duitsland of Engeland. Van de stress waarin jonge theatermakers in die landen terecht komen omdat vele beroemde regisseurs hen zijn voorgaan heb ik geen last. De Vlaamse taal is pas vijftig jaar oud, dat is onze sterkte. Onze zwakte trouwens ook."

Luk Perceval, 'Ik hou ervan als het bespottelijk langzaam hart-

verscheurend wordt', in *NRC*, 30/8/89.

"De duistere putch om het RVT op korte termijn te likwidieren is dus weer mislukt. Voor alle partijen lijkt het aangewezen dat het nieuwe Theaterdecreet er zo snel mogelijk komt, om dergelijk gesjoemel in de toekomst onmogelijk te maken." Marc Ruyters, 'Kapseizend volktheater', *Knack*, 12/7/89.

"Het MMT dat nu 34 jaar bestaat, maakt zich klaar om over een tiental jaren een volwaardig stadstheater te worden." Manu Verreth in *De Morgen*, 28/8/89.

"De Colombiaprijs is, zoals ik het zie, in de eerste plaats een waardering voor het werk van BMC. Ik ben zéér blij dat dit werk bekend en erkend wordt. Het bevestigt dat onze manier van werken de juiste is." Els Dottermans in *De Stan-daard*, 2-3/9/89.